

Noorte Kotkaste järgukatsed

Noorkotkaste koolitusnõuded ehk järgukatsed

Noorte Kotkaste organisatsiooni ülesanne on kasvatada noori isamaalises vaimus vaimselt ja kehaliselt terveiks Eesti kodanikeks. Meie eesmärgiks on arendada noortes ettevõtlikkust, iseseisvat tegutsemisoskust, juhtimis- ja organiseerimisvõimet. Õppeprogrammi eesmärk on olla juhiseks noortehuhile, et noortes kujundada isamaalist eluhoiakut, suurendada sallivust, ausust, lahkust ja viisakust. Lisaks isikuomadustele ja meelsusele loome võimalused noorte kehaliste võimete paranemiseks, tutvustama tervislikke eluviise ja andma oskused enese ohutuseks ning hädasolijate abistamiseks.

Eesmärkideni jõutakse noorkotkaste järgukatseteks õppimise ja katsete sooritamise kaudu. Järgukatsed tuleb läbida igal liikmel, et tõusta koolitussüsteemis uuele tasemele ehk omandada noorkotka järgmine järk kuni kõrgeima järguni välja. Järgukatsete süsteem on hierarhilise struktuuriga – mida kõrgema järgu katse, seda keerukam sisu.

Järgukatsed koosnevad katsenõuetest, mida on igas järgus erinev hulk, kuid mille valdkonnad on kõigis järkudes samad. Neid valdkondi on kuus. Kõige enam pööratakse tähelepanu matkatarlustele (ligikaudu 25% kogumahust), riigikaitsele (ligikaudu 20%) ja ohutusele (ligikaudu 15%). Ülejäänud järgukatsete valdkondades tuleb täiendada noore ajalooteadmisi, süvendada arusaamist kodanikuõpetusest ja arendada kehalisi võimeid.

Järgukatsete läbiviimise põhimõtted

Järgukatsed on Noorte Kotkaste organisatsioonis koolituse vundament, millele kogu tegevus tugineb. Katsenõuded on aluseks eeskätt rühma koonduste ja -laagrite läbiviimisel. Lisaks nimetatud väljaõppevõimalustele saab järgukatsetel nõutavat õpetada ja katsete sooritamist kontrollida ka malevalaagrites ja -võistlustel. Konkreetne järgukatsete sooritamise kord kehtestatakse aga igas allüksuses iseseisvalt.

Noorte Kotkaste organisatsioonis korraldatakse koolitust järgmistel tasanditel:

- järgu- ja erialakatsete materjalide õpetamine ja katsete sooritamine – rühma ja salga tasandil;
- salga- ja rühmapealikute koolitus – maleva tasandil;
- juhtide koolitus ja täiendõpe – Noorte Kotkaste keskjuhatuse tasandil.

Järgukatse sooritamisel peab kontrollima kõigi katsenõuete täitmist. Katse sooritaja peab nõudeid täitma vähemalt 75% ulatuses, v.a sportlikud nõuded, millele kehtivad eraldi kriteeriumid (lisa 3). Noorte Kotkaste järgukatsete hindamise lehte (lisa 2) saab täita vastava järgukatse sooritamise perioodil erinevatel väljaõppeüritustel, mille käigus antakse katse sooritamisele hinnang sooritatud või mittesooritatud.

Allüksustes tuleb sisse viia isikupõhised järgukatsete arvestuskaardid, mille põhjal on kerge saada ülevaade kogu liikmeskonna koolitusest. Rühmas saab katsete sooritamise seisu jälgida ka rühmapäeviku abil.

Liikmete osas, kellel on mõne katsenõude sooritamine tervislikel või muudel põhjustel võimatu, võtab vastava seisukoha Noorte Kotkaste maleva juhatus. Põhjendatuse korral

annab maleva juhatus noorkotkale vabastuse konkreetse katsenõude osas, mis fikseeritakse malevapealiku korraldusega.

Järgukatse sooritamise kinnitatakse Noorte Kotkaste maleva pealiku korraldusega, viidates noorkotka personaalsele järgukatse hindamislehele (lisa 2).

Noorkotkaste erikatsete sooritamise ei ole uue süsteemi alusel integreeritud järgukatsetega. Erikatseteks õppimine on eraldi täiendkoolitus, mida organisatsioon saab liikmele tema huvi ja sobiva instruktoriga olemasolul pakkuda. Erikatsete sooritamise peab olema samuti dokumenteeritud ja korraldusega kinnitatud.

Rühma ja maleva väljaõppeplaani näidiskava

	Jaani	Veebr	Märts	Apr	Mai	Juuni	Juuli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dets
I nädal												
II nädal												
III nädal												
IV nädal												

Selgitus (soovituslik maht):

	koondused aastas kokku 12 korda, kestus 60–90 minutit
	rühmalaager, kestus vähemalt 48 tundi
	maleva laagrid, kestus vähemalt 72 tundi

Liikme vastuvõtmise protseduurid

Liikmeks astumise avalduse esitamisel muutub liikmeks pürgija staatus kandidaadiks. Kandidaadi katseaeg on 2–6 kuud. Selle aja jooksul teeb rühmapealik ettepaneku Noorte Kotkaste maleva pealikele, kas noor on valmis astuma organisatsiooni või mitte. Kui noor mingil põhjusel ei sobi noorkotkaks, teavitatakse sellest kohe liikmekandidaati ennast ja tema vanemaid või hooldajaid.

Pärast töötuse andmist saab noor organisatsiooni täieõiguslikuks liikmeks.

Organisatsiooni astunud noorkotkal ei ole järku enne, kui ta on sooritanud VI järgu katse.

Noorkotka vanusele ettenähtud katset on aega sooritada 2 aastat. Katseid saab sooritada vastavalt eale ettenähtud järgus, kõrgemaid järke ette sooritada ei saa!.

Ühe järgu katseks õpetamine ning oskuste ja teadmiste kontrollimine tuleb jagada 2 aasta peale.

Kui noorkotkaks astuja on vastava katse sooritamise tavavanusest vanem, siis tema saab katsed sooritada kiiremini. Sellises olukorras üha järgu katse sooritamise kaheaastane ajapiirang ei kehti.

Näiteks 13-aastase noore liitumisel organisatsiooniga tuleb alustada katsete sooritamist madalaimast järgust ilma ajalise piiranguta (sellisel juhul saab sooritada järgukatse kiiremini kui 2 aasta jooksul). Järgukatsete sooritamise on üldjuhul ette nähtud järgmises vanuses:

- VI järk – 7–8-aastane noorkotkas;
- V järk – 9–10-aastane noorkotkas;
- IV järk– 11–12-aastane noorkotkas;
- III järk – 13–14-aastane noorkotkas;
- II järk– 15–16-aastane noorkotkas;
- I järk – 17–18-aastane (k.a) noorkotkas.

Üleminek Noorte Kotkaste uutele järgukatsetele

Noorte Kotkaste järgukatsed ja nende sooritamise uus kord on heaks kiidetud Noorte Kotkaste pealike keskkogu otsusega 05.-06. jaanuar 2013 nr NK-0.1-3/13.

Vastavalt uuele korrale muutub noorkotkaste koolitussüsteem selgemaks ning nõuded on kaasajastatud. Uue korra alusel muutub järkude hierarhiline ülesehitus ja nimetused, mistõttu on vaja muuta ka liikmeskonna arvestuse põhimõtteid.

Noorte Kotkaste uued järgukatsed hakkavad kehtima alates 01.04.2013

Olukorrajeldus

Täna kehtiva süsteemi alusel jaotatakse noorkotkad liikmeskonnaaruandes (lisa 5) järgmistesse kategooriatesse:

Haukad

- Pesapojad
- Haukapojad
- Noorhaukad

Noorkotkad

- Algajad
- Pesakotkad
- Kotkapojad
- Noorkotkad

Kotkad

Täna kehtiva korra alusel üldiselt ei võeta noorkotkaste järgusüsteemis arvesse noore vanust. Kriteeriumina on üksnes ära toodud, millise aja möödudes teatud järgus võib noor asuda sooritama kõrgemat järku. Vanuseline jaotus on toodud haugaste, noorkotkaste ja kotka järgugruppide vahel. Haukad on 8-11 aastased, noorkotkad 12-15 aastased ja kotkad saavad olla üksnes 16 ja vanemad noorkotkad.

Uue korraga on selgelt väljendatud vanusele vastava järgu sooritamise periood ning järgukatsed on seotud konkreetsete eagruppidega. Katse sooritamine peab olema fikseeritud korraldusega, mis säilitatakse malevas, ning lisaks saab noorel endal olema katsete läbimise taskuvihik, kuhu kantakse sisse koolituse läbimisega seotud tulemused.

Täna kehtiva korra alusel peab noorkotkaks pürgija enne töötuse andmist sooritama pesapoja katse. Uue süsteemi alusel on noorkotkaks pürgijale ette nähtud katseaeg (2-6 kuud), mille järel ta võetakse liikmeks ning nüüd on tal aega 2 aastat esimese katse sooritamiseks valmistuda ning nõuded täita.

Noorkotkaste liikmeskonnaarvestus alates 01.04.2013

Alates 01.04.2013 hakkab kehtima uus Noorte Kotkaste liikmeskonnaaruanne (lisa 4). Selles on ära kaotatud järkude nimetused, asendunud on need numbriliste järkudega (IV on kõige madalam ja I kõige kõrgem). Lisatud on üks lahter, kuhu tuleb kanda noorkotkad, kellel on hetkeseisuga järk sooritamata.

Lahtrisse tuleb kanda noorkotkad:

- kes on liikmeks astunud pärast 01.04.2013 (VI järgu sooritamiseks on aega 2 aastat)
- enne 01.04.2013 liikmeks astunud noorkotkad, kellel on järk sooritamata (VI järgu sooritamiseks on aega 2 aastat). Need liikmed, kellel on järk sooritamata, alustavad VI järgust ning saavad sooritada järke kiirendatud korras.

Noorkotkaste kandmine uude liikmeskonna aruandesse toimub järgmisel põhimõttel:

Pesapojad		VI järk (7–8-aastane noorkotkas)
Haukapojad		
Noorhaukad		V järk (9–10-aastane noorkotkas)
Algajad		IV järk (11–12-aastane noorkotkas)
Pesakotkad		
Kotkapojad		III järk (13–14-aastane noorkotkas)
Noorkotkad		II järk (15–16-aastane noorkotkas)
Kotkad		I järk (17–18-aastane (k.a) noorkotkas)

Noorte Kotkaste esimese kvartali liikmeskonnaaruande esitamise eel peab Noorte Kotkaste malevapealik välja andma korralduse, mille alusel on liikmetele omistatud eeltoodud skeemi alusel uus järk (nt. pesakotkas loetakse IV järgu noorkotkaks). Korraldus peab olema välja antud hiljemalt 01.04.2013.

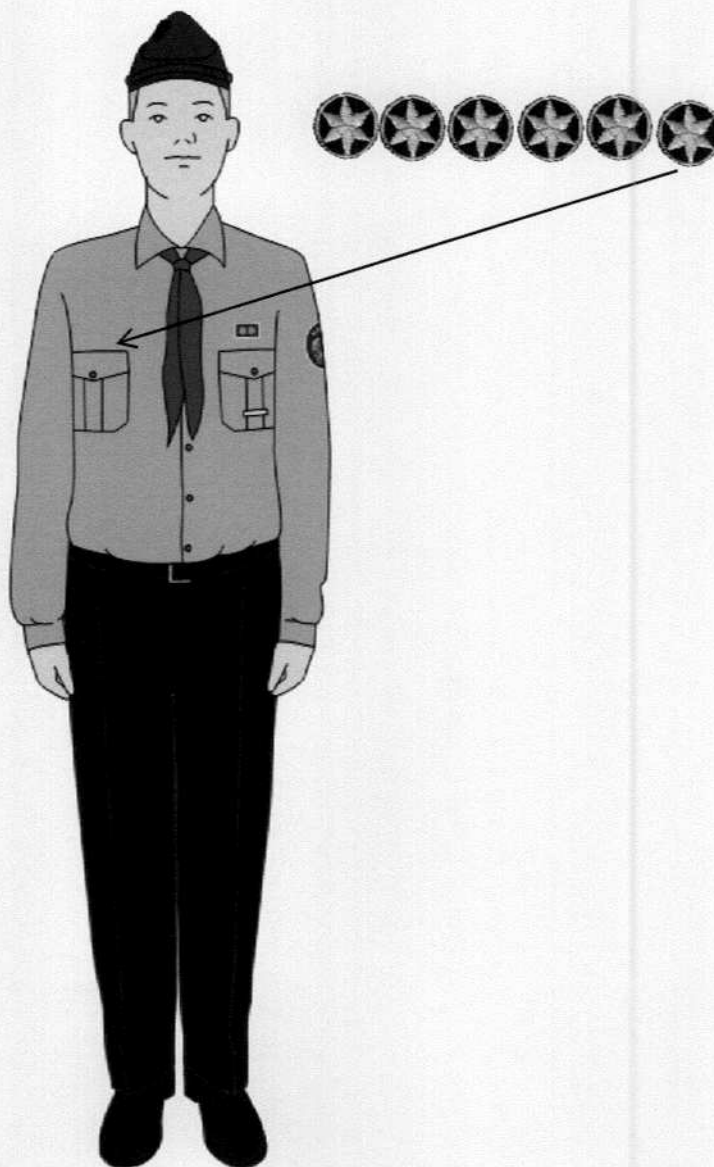
Noorkotkal, kes on liikmeks astunud enne 01.04.2013, võib järgu sooritamisel arvesse võtta tema varasemat kogemust hindamiskriteeriumites toodud laagrites ja matkadel osalemise kohta.

Lisa 1. Noorkotka järgutäppide paiknemine vormil

Alltoodud skeem näitab, kuidas hakkavad paiknema noorkotkaste järgutäpid. Kuna uues süsteemis kaob all-liigitus „noorhaukad“, ei ole järgutäppide paigutuse seisukohalt mõistlik asetada täppe eraldi taskusiilule ja käisele.

Järgutäpid asetsevad parema tasku kohal 10 mm kõrgusel. Vormisärkide tellimisel võiks sellesse kohta ette näha takjakinnituse paigaldamise võimaluse, mis hõlbustaks järgutäppide kinnitamist vastavalt noorkotka vajadusele (loob võimaluse anda laos seisvaid vormisärke noorkotkastele, kes kinnitavad järgutäpid vastavalt oma koolitustasemele).

VI järgu noorkotkas kannab ühte järgutäppi parem tasku kohal alustades vasakult.

Lisa 2. Noorte Kotkaste järgukatse hindamisleht (NÄIDE)

Noorkotka nimi		MATU MUSTIKAS			Hindaja nimi / allkiri
Järgu- ja erikatse nimi		Rühmapealik: Juhan Juurikas			J. Juurikas
Jrk	Katsenõuded	Hinnang (+)	Märkused		
	VI järk				
1	Saab kontakti oma rühmapealikutega	+	Tehtud 26.09.2010		
2	Kirjeldab Noorte Kotkaste organisatsiooni ja nimetab vähemalt kolm järkude alateemat				
3	Kirjeldab Kaitseväe organisatsiooni	+	Sooritatud 24.02.2011 rühma koondusel		
4	Ütleb peast noorkotkaste juhtlause ja töotuse				
5	Loetleb vähemalt seitse noorkotkaste kommet				
6	Tervitab noorkotkailkult ja selgitab tervituse tähendust				
7	Tunneb Eesti vabariigi vappi				
8	Loetleb Eesti lipu värvid õiges järjekorras				
9	Nimetab vähemalt ühe riikliku tähtpäeva				
10	Selgitab matkamise tähendust				
11	Nimetab vähemalt kaks tegevust, mis suurendavad tema turvalisust liikluses				
12	Liikleb jalakäijana ohutult kodust kooli ja rühma ürituste paikadesse				
13	Selgitab interneti ohutu kasutamise põhireegleid				
14	Nimetab üht kodukandi ajaloomälestusmärki ja tutvustab selle tähendust				
15	Tunneb vähemalt kaht viisakusreeglit				
16	Selgitab ajaloolisi mõisteid sõda, lahing ja kuningas				
17	Edastab hädakutse hädaabinumbri 112	+	Sooritatud maleva luureretke käigus 21.05.2011		
18	Kontrollib kannatanul elutähtsaid funktsioone				

.....

Noorte Kotkaste malev pealiku korralduse number järgukatse kinnitamise kohta.

NOORKOTKASTE VI JÄRGU KIRJELDUS

Üldeesmärk

Ühtlustada noorkotkaste väljaõpet allüksustes ning anda neile esmased teadmised ja oskused iseseisvaks tegutsemiseks erinevates olukordades.

VI järgu sisu

Annab esmased teadmised organisatsioonist, kodumaast, matkamisest ja esmaabist, kujundab noorkotka arusaama ohutust liiklemisest ning õpetab looma seoseid kodukandi ja sealsete ajaloomälestise vahel.

Järgu taotlemisel hinnatakse, kas noorkotkas:

teab:

- oma rühmapealiku nime,
- mis organisatsioonid on Noored Kotkad ja Kaitseliit,
- noorkotkaste töötust ja juhtsõna,
- noorkotkaste seadusi,
- milline on Eesti vabariigi sümboolika,
- riiklike tähtpäevi ja rahvussümboleid,
- võimalusi enda turvalisuse suurendamiseks tänaval ja internetis,
- ajaloolaseid mõisteid ja kodukandi ajalugu;

saab aru:

- mida tähendab matkamine,
- liiklusreeglite vajalikkusest,
- viisakusreeglitest,
- interneti ohutu kasutamise reeglitest;

oskab:

- noorkotkalikult tervitada,
- edastada hädakutse hädaabinumbrile 112,
- jalakäijana ohutult liigelda,
- hoida välilaagris puhtust ja korda,
- kontrollida kannatanu elutähtsaid funktsioone,
- laulda Eesti hümnit.

VI järgu katse läbiviimise kord

Järgukatse sooritatakse rühmas või salgas.

Hindamiskriteeriumid

VI järgu katse on sooritatud, kui noorkotkas:

- saavutab kontakti oma rühmapealikuga;
- kirjeldab Noorte Kotkaste organisatsiooni ja nimetab järkude alateemad;
- kirjeldab Kaitseliidu organisatsiooni;
- ütleb peast noorkotkaste juhtlause ja töötuse;
- selgitab oma sõnadega noorkotkaste kombeid;
- tervitab noorkotkalikult ja selgitab tervituse tähendust;
- tunneb Eesti vabariigi vappi;
- loetleb Eesti lipu värvid õiges järjekorras;
- nimetab vähemalt ühe riikliku tähtpäeva;
- selgitab matkamise tähendust;
- nimetab vähemalt kaks tegevust, mis suurendavad tema turvalisust liikluses;
- liikleb jalakäijana ohutult kodust kooli ja rühma ürituste paikadesse;
- selgitab interneti ohutu kasutamise põhireegleid;
- nimetab ühe kodukandi ajaloomälestusmärgi ja tutvustab selle tähendust;
- nimetab vähemalt kolm rahvussümbolit;
- tunneb vähemalt kaht viisakusreeglit;
- selgitab ajaloolisi mõisteid (näiteks sõda, lahing ja kuningas);
- edastab hädakutse hädaabinumbrile 112;
- kontrollib kannatanul elutähtsaid funktsioone.

Järgukatse läbimiseks peab noorkotkas täitma järgmised tingimused:

- laulma koos kaaslastega Eesti hümni;
- hoidma puhtust ja korda välilaagris või majutusasutuses;

Juhend koolitajale/hindajale

Märkused

NOORKOTKASTE V JÄRGU KIRJELDUS

Üldeesmärk

Ühtlustada noorkotkaste väljaõpet allüksustes ning anda neile esmased teadmised ja oskused iseseisvaks tegutsemiseks erinevates olukordades.

V järgu sisu

Süvendab teadmisi organisatsioonist, esmaabist ja matkamisest ning annab esmaseid teadmisi rahvuskultuurist ja rivimäärustest.

Järgu taotlemisel hinnatakse, kas noorkotkas:

teab:

- noorkotkaste juhte,
- millised on noorkotka vormi elemendid ja milline on nende kandmise kord,
- millised on Noorte Kotkaste pealike ametikohatunnused,
- Eesti riigilipu kasutamise head tava,
- isamaaliste laulude sõnu,
- rahvakalendri ja riiklike tähtpäevi,
- millised on esmased tulekustutusvahendid,
- kodukandi vaatamisväärsusi,
- kaartidel kasutatavaid leppemärke,
- Eesti metsades kasvavaid puid ja taimi,
- Eesti ajaloo põhifakte ja -daatumeid;

saab aru:

- Noorte Kotkaste sümbolika tähendusest,
- mida ja miks matkale kaasa võtta,
- Eesti ajaloo mõistetest,
- lapse põhikohustustest ja -õigustest,
- päästeahela mõistest,
- meelemürkide kahjulikkusest;

oskab:

- riietuda vastavalt tegevuse iseloomule,
- kasutada kompassi ja määrata ilmakaari,
- tegutseda rivikäskluste peale,
- teha sissekandeid rühmapäevikusse,
- tegutseda eksimise korral,
- valida lõkkematerjali ja süüdata lõket,
- leida loodusest vett,
- panna kannatanu stabiilsesse küliliasendisse.

V järgu katse läbiviimise kord

Järgukatse sooritatakse rühmas või salgas.

Hindamiskriteeriumid

Järgukatse on sooritatud, kui noorkotkas:

- nimetab Noorte Kotkaste peavanema, malevapealiku ja noorteinstruktori nimed;
- kirjeldab, millistest riietusesemetest koosneb noorkotka vorm;
- oskab anda seletuse kotkamärgil olevatele kujunditele ja tunneb organisatsiooni üldlipu statuuti;
- järgib vormikandmiseeskirja;
- nimetab, millist ametikohatunnust kannab salgapealik, rühmapealiku abi ja rühmapealik;
- tunneb lipu kasutamise hea tava;
- teab lippude järjekorda lipualustel, ruumi sissetoomisel ja lipuvardas;
- paneb kirja Eesti hümnid ja laulu „Eesti lipp“ sõnad;
- nimetab kolm rahvakalendri tähtpäeva ja kirjeldab lühidalt nende tähendust;
- nimetab kolm riiklikku tähtpäeva ja selgitab nende tähendust;
- oskab öelda, millal on Eesti iseseisvus- ja taasiseseisvuspäev;
- loetleb esmased tulekustutusvahendid;
- selgitab tegutsemist õnnetusjuhtumi korral (päästeahel).
- oskab panna kannatanu stabiilsesse küliliasendisse;
- puhastab ja plaasterdab pisihaava;
- oskab selgitada, milline on tubaka ja alkoholi mõju organismile;
- selgitab viit lapse põhiõigust ja -kohustust;
- määrab kompassi abil ilmakaared;
- tunneb olulisimaid kaardi leppemärke;
- kirjeldab lühimatkaale kaasavõetavat isiklikku varustust ja selgitab, miks selline varustus on vajalik;
- oskab tegutseda maastikul eksimise korral;
- oskab valida lõkkematerjali ning süüdata lõkke;
- leida ja koguda loodusest joogivett;
- tunneb Eesti looduses kasvavaid kahte okaspuud ja viit lehtpuud, kolme ravimtaime, kolme söödavat metsataime ja kolme mürktaime;
- selgitab ajaloolisi mõisteid (näiteks mõis, talupoeg, ülestõus);
- jutustab ühe loo rahvuseeposest „Kalevipoeg“;
- oskab riietuda vastavalt tegevuse iseloomule ja ilmastikule;
- tegutseb korrektselt rivikäskluste „Vabalt!“, „Valvel!“, „Kohendu!“ ja „Joondu!“ peale.

Järgukatse läbimiseks peab noorkotkas täitma järgmised tingimused:

- ööbima Noorte Kotkaste laagris;
- aitama teha sissekandeid rühmapäevikusse;
- läbima maastikul 3–5-kilomeetrise matka;
- külastama kahte kodukandi vaatamisväärsust;
- pidama kinni hügieenireeglitest;

Juhend koolitajale/hindajale

Märkused

NOORKOTKASTE IV JÄRGU KIRJELDUS

Üldeesmärk

Ühtlustada noorkotkaste väljaõpet allüksustes ning anda neile esmased teadmised ja oskused iseseisvaks tegutsemiseks erinevates olukordades.

IV järgu sisu

Süvendab teadmisi organisatsioonist, matkamisest, turvalisusest ja rahvuskultuurist ning annab teadmisi riigikaitsest ja ajalooast.

Järgu taotlemisel hinnatakse, kas noorkotkas:

teab:

- milline on kaitseväge ja Kaitseliidu struktuur ja ülesehitus,
- Kaitseliiduga seotud olulisi tähtpäevi,
- milline on Noorte Kotkaste sümboolika ja struktuur ning millised on organisatsiooniga seotud tähtpäevad,
- politsei- ja piirivalveameti ning päästeameti põhieesmärgid ja ülesandeid,
- Eesti suurimaid noorteorganisatsioone,
- kohaliku omavalitsuse sümboolikat,
- kalendrikuude rahvapäraseid nimetusi,
- vähemalt üht tuntud isikut Eesti ajalooast,
- mõned eesti muinasjutu ja rahvussümbolid,
- millised võõrvõimud on valitsenud Eestis ning vallutuste ja vabadusvõitluse ajalugu;

saab aru:

- Noorte Kotkaste organisatsiooni eesmärgid,
- ujumiseks kehtestatud nõuetest,
- tuleohutusnõuetest,
- hügieeni tähtsusest,
- mis on küberkiusamine;

oskab:

- käsitseda riigilippu,
- tegutseda rivikäskluste peale,
- joonistada koduümbruse skeemi,
- valida isikliku varustuse välilaagrisse või matkale,
- orienteeruda lihtsal rajal,
- tegutseda lõhkekeha leidmisel,
- käsitseda välitelefoni,
- kasutada esmaseid tulekustutusvahendeid,
- rakendada esmaabivõtteid,
- teha sõlmi.

IV järgu katse läbiviimise kord

Järgukatse sooritatakse rühmas või salgas.

Hindamiskriteeriumid

Järgukatse on sooritatud, kui noorkotkas:

- nimetab kaitseväge põhiväeliigid;
- märgib Eesti halduskaardile maakondade piirjoontesse Kaitseliidu malevate ja maakondade nimetused;
- nimetab Kaitseliidu nais- ja noorteorganisatsioonid;
- tegutseb korrektselt rivikäskluste „Joonda!“, „Paremale (vasakule) – vaat!“, „Otse – vaat!“, „Parem (vasak) – pool!“, „Ümber – pöörd!“, „2 (3) sammu edasi (vasakule, paremale) – marss!“ peale;
- kirjeldab Noorte Kotkaste organisatsiooni struktuuri ja nimetab juhtorganid;
- selgitab Noorte Kotkaste organisatsiooni eesmärki;
- teab Kaitseliidu ja Noorte Kotkaste asutamise ja taasasutamise kuupäeva;
- teab, milline on Noorte Kotkaste liikmemärk, üld- ja malevalipp ning nende kasutamise kord;
- teab, millised on tema kohaliku omavalitsuse lipp ja vapp;
- voldib riigilipu õigesti kokku ning tunneb selle heiskamise ja langetamise korda;
- täidab kodanikukohust õnnetusest teatamisel ja märkab iga abivajajat;
- selgitab, milliseid ülesandeid täidavad politsei- ja piirivalveamet ning päästeamet;
- oskab valida ilmastikule vastava mitmekihilise riietuse;
- oskab valida isikliku varustuse mitmepäevasesse välilaagrisse või matkale;
- orienteerub kattega teedel kaardi, legendi või teemärgistuse abil;
- selgitab tuleohutusnõudeid lõkke tegemisel ja telgiahju kütmisel;
- nimetab ühe tuntud Eesti riigimehe, sõjaväelase või kultuuritegelase ja kirjeldab tema rolli ajaloos;
- tutvustab noorteüritusel kehtivaid ujumisreegleid;
- nimetab vähemalt viis Eestis tegutsevat noorteorganisatsiooni;
- joonistab oma valitud mõõtkavas kodukoha skeemi, märkides sellele:
 - oma kodumaja ja suuremad objektid selle lähiümbruses,
 - leppemärgid,
 - ligikaudse mõõtkava,
 - põhjasuuna,
 - koostamise kuupäeva ja kellaaja;
- oskab teha kalamehesõlme ja seasõrga;
- oskab rakendada esmaabivõtteid šoki, traumade ja haavade korral ning elustada;
- oskab kasutada esmaseid tulekustutusvahendeid;
- oskab käituda külma- ja kuumakahjustuste korral;
- oskab käituda põletuste korral;
- oskab tegutseda lõhkekeha leidmisel;
- oskab töökorda seada ja kasutada välitelefoni;
- selgitab, mis on küberkiusamine, ja teab, kuidas end selle eest kaitsta;
- jutustab vähemalt ühe eesti muinasjutu;
- nimetab vähemalt kolm rahvussümbolit;
- nimetab ühe võõrvõimu, mille valitsemise all on Eesti olnud;
- oskab rakendada ohutusnõudeid kirve, sae, labida jm tööriistaga töötades.

Järgukatse läbimiseks peab noorkotkas täitma järgmised tingimused:

- osalema loometegevuses;
- osalema noorkotkaste ööbimisega välilaagris;
- korraldama ühe tegevuse rühmakaaslastele;
- läbima maastikul 5–10-kilomeetrise matka;
- sooritama kehalised katsed.

Juhend koolitajale/hindajale**Märkused**

NOORKOTKASTE III JÄRGU KIRJELDUS

Üldeesmärk

Ühtlustada noorkotkaste väljaõpet allüksustes ning anda neile esmased teadmised ja oskused iseseisvaks tegutsemiseks erinevates olukordades.

III järgu sisu

Süvendab teadmisi organisatsioonist, kaitseväest, matkamisest, turvalisusest ja rahvuskultuurist. Annab teadmisi riigikaitsest ja ajaloost.

Järgu taotlemisel hinnatakse, kas noorkotkas:

teab:

- Eesti kaitseväge allüksuste nimetusi ja suurusi,
- maaväe auastmeid,
- õhk- ja käsitulirelva liike,
- Noorte Kotkaste ajaloo põhifakte ja organisatsiooni kujunemislugu,
- millised on Eesti naaberriigid, nende pealinnad ja lipud,
- vabatahtliku töö tunnuseid,
- mis on asimuut,
- mida tähendavad kaartidel kasutatavad leppemärgid,
- milliseid lehtpuid, söödavaid seeni, marju ja taimi kasvab Eesti looduses,
- millised on tuntumate metsloomade jäljed ja lindude hääled,
- lipupäevi,
- Eesti ajaloo olulisimaid sündmusi ja suurmehi;

saab aru:

- Noorte Kotkaste seadustest,
- aja- ja reservteenistuse eesmärgist,
- riigi valitsemise korrast,
- igaüheõigusest,
- keskkonnakaitse põhimõtetest,
- Noorte Kotkaste organisatsiooni ülesehitusest;

oskab:

- anda rivikäsklusi ja tegutseda nende järgi,
- määrata asimuuti ja oma asukohta maastikul,
- orienteeruda,
- pakkida varustust,
- oskab töökorda seada ja kasutada käsiraadiojaama,
- ennetada sagedasimaid õnnetusi,
- rakendada esmaabivõtteid.

III järgu katse läbiviimise kord

Järgukatse sooritatakse rühmas või salgas.

Hindamiskriteeriumid

III järgu katse on sooritatud, kui noorkotkas:

- nimetab vähemalt kaks Eesti kaitseväge allüksust ja nende suuruse;
- tunneb ära vähemalt kümme maaväe auastmetunnust ja nimetab need;
- selgitab aja- ja reservteenistuse eesmärgid;
- nimetab vähemalt kolm käsituli relva ja tutvustab lühidalt nende ohutut käsitlemist;
- tegutseb korrektselt rivikäskluste „Kolonne – kogu!“, „Jooned – kogu!“, „Taktisamm – marss!“, „Paigal – marss!“, „Otse – marss!“ ja „Seis!“ peale;
- annab korrektselt IV ja V järgu rivikäsklusi „Vabalt!“, „Valvel!“, „Kohendu!“ ja „Joonda!“, „Paremale (vasakule) – vaat!“, „Otse – vaat!“, „Parem (vasak) – pool!“, „Ümber – pöörd!“, „2 (3) sammu edasi (vasakule, paremale) – marss!“;
- tutvustab lühidalt Noorte Kotkaste organisatsiooni ajalugu;
- kirjeldab Noorte Kotkaste organisatsiooni ülesehitust salgast kuni malevani;
- nimetab kõik noorkotkaste järkude alateemad;
- selgitab riigi valitsemise põhimõtteid;
- nimetab Eesti naaberriigid ja nende pealinnad ning tunneb ära nende lipud;
- selgitab vabatahtliku töö olemust;
- tunneb kaartidel kasutatavaid punkt-, joon- ja pindorientiiride leppemärke;
- saab aru kaardi mõõtkavast ja oskab määrata vahemaid;
- teab, mis on asimuut ja kuidas seda määrata;
- oskab määrata oma asukoha kaardil;
- oskab orienteeruda katteta teedel ja radadel;
- pakib isikliku matkavarustuse;
- eristab talvel vähemalt viit lehtpuud ja tunneb viie metslooma jälgi;
- eristab hääle järgi viit lindu;
- tunneb kolme söödavat seent, kolme metsamarja ja kolme looduses kasvavat taime;
- oskab leida loodusest vett ja seda koguda;
- selgitab oma sõnadega igaüheõigust;
- tunneb välilaagriga seonduvaid keskkonnanõudeid;
- oskab anda abi hingamisteede sulguse korral ja kasutada Heimliche võtet;
- oskab ennetada vee-, liiklus- ja tuleõnnetusi;
- Oskab töökorda seada ja kasutada kaasaskantavat raadiojaama;
- nimetab vähemalt neli liikuvat püha ja teab nende kombeid;
- nimetab viis lipupäeva;
- teab vähemalt kolme sündmust Eesti ajaloost ja kirjeldab nende mõju;
- nimetab vähemalt kolm ajaloolist isikut ja tutvustab lühidalt nende tegevust.

Järgukatse läbimiseks peab noorkotkas täitma järgmised tingimused:

- osalema neljas ööbimisega noorkotkaste laagris;
- teadma või oskama leida teavet noorte vaba aja veetmise paikade ja võimaluste kohta oma kodu lähedal;
- sooritama kehalised katsed.

Juhend koolitajale/hindajale

Märkused

NOORKOTKASTE II JÄRGU KIRJELDUS

Üldeesmärk

Ühtlustada noorkotkaste väljaõpet allüksustes ning anda neile esmased teadmised ja oskused iseseisvaks tegutsemiseks erinevates olukordades.

II järgu sisu

Süvendada teadmisi kaitseväest, matkamisest, turvalisusest ja Eesti ajaloost. Anda ülevaade kodanikuõigustest ja -kohustustest ning ühiskondlikus elus osalemise võimalustest.

Järgu taotlemisel hinnatakse, kas noorkotkas:

teab:

- kaitseväe auastmeid ja tunneb auastmetunnuseid,
- kaitseväe väljaõppekeskuste nimetusi,
- noorte ühiskondlikus elus osalemise võimalusi,
- rahvakalendri tähtpäevi,
- rahvakombeid,
- Eesti ajalugu;

saab aru:

- kodaniku põhiõigustest ja -kohustustest;

oskab:

- tegutseda rivikäskluste peale,
- käsitseda relva,
- koostada CV,
- liikuda asimuudi järgi,
- orienteeruda ilma orientiirideta,
- valida matkal liikumistempo ning puhkepauside aja ja koha,
- hooldada matkavarustust ja tööriistu,
- valmistada toitu,
- rakendada esmaabivõtteid.

II järgu katse läbiviimise kord

Järgukatse sooritatakse rühmas või salgas.

Hindamiskriteeriumid

II järgu katse on sooritatud, kui noorkotkas:

- teab kaitseväe sõduri-, allohviteri- ja ohvitseriaustmeid ning tunneb auastmetunnuseid;
- teab kaitseväe väljaõppekeskuste nimetusi ja paiknemiskohti;
- oskab tegutseda rivikäskluste „Valvelsammu – marss!“, „Paremale (vasakule) – vaat!“ ja „Taktsammu – marss!“ peale;
- teab kodaniku põhiõigusi ja -kohustusi;
- koostab oma CV;
- nimetab vähemalt viis noorte ühiskondlikus tegevuses osalemise võimalust;
- liigub asimuudi järgi;
- valib matkal liikumistempo ning puhkepauside aja ja koha;
- hooldab matkavarustust ja tööriistu;
- valmistab endale toidu lõkkel või priimusel;
- tunneb ära ajukahjustusele viitavaid sümptomeid;
- teab, millal kahtlustada lüüsisambakahjustust;
- teab, milliseid esmaabivõtteid tuleb rakendada lüüsisambakahjustuse kahtluse korral;
- nimetab igas kuus ühe rahvakalendri tähtpäeva ja tutvustab selle kombeid;
- tutvustab rahvalikke sünni-, pulma- ja matusekombeid;
- jutustab ühe loo muistsest Eesti vabadusvõitlusest;
- nimetab Eesti ajaloo põhiperioodid;
- kirjeldab vähemalt kolme lähiajaloo sündmust.

Järgukatse läbimiseks peab noorkotkas täitma järgmised tingimused:

- osalema vähemalt ühel Noorte Kotkaste ja Kaitseliidu ühisõppusel;
- osalema vähemalt ühel laskeharjutusel õhk-, spordi- või lahingurelvast;
- osalema Noorte Kotkaste ürituse korraldamisel;
- läbima orienteerudes vähemalt 20 km pikkuse matka;
- andma oma teadmisi edasi noorematele;
- sooritama kehalised katsed.

Juhend koolitajale/hindajale

Märkused

NOORKOTKASTE I JÄRGU KIRJELDUS

Üldeesmärk

Ühtlustada noorkotkaste väljaõpet allüksustes ning anda neile esmased teadmised ja oskused iseseisvaks tegutsemiseks erinevates olukordades.

I järgu sisu

Anda noorkotkale süvendatud teadmised ja oskused iseseisvaks tegutsemiseks erinevates olukordades ning luua tervikpilt Eesti riigikaitsest, matkamisest ja ohutusest, täiendada noore teadmisi ajaloost ning anda ülevaade Eesti kodaniku õigustest ja kohustustest.

Järgu taotlemisel hinnatakse, kas noorkotkas:

teab:

- milline on Kaitseliidu maleva ja peastaabi struktuur ning millised on nende ülesanded,
- millist tehnikat kasutatakse Eesti kaitseväes,
- millised on Noorte Kotkaste ja Kaitseliidu tunnustusmärgid,
- millest koosneb ühiskonna struktuur (avalik sektor, erasektor, kolmas sektor),
- kodumaakonna viit tähtsaimat mälestist ja nende tähendust,
- matkamise võimalusi,
- Eesti ajaloo olulisi dokumente;

saab aru:

- riigikaitse ülesehitusest,
- tervisliku eluviisi põhimõtetest,
- esmase abi vajalikkusest;

oskab:

- hinnata võimalikke ohtusid ja neid ennetada,
- ennast väljendada,
- rakendada esmaabivõtteid,
- seostada ajaloosündmusi oma kodukohaga.

I järgu katse läbiviimise kord

Järgukatse sooritatakse rühmas või salgas.

Hindamiskriteeriumid

I järgu katse on sooritatud, kui noorkotkas:

- selgitab rahuaja riigikaitse juhtimise struktuuri ja selle osade ülesandeid;
- teab Kaitseliidu maleva ja peastaabi struktuuri ja ülesandeid;
- tunneb kaitseväes kasutatavat tehnikat;
- tunneb Noorte Kotkaste ja Kaitseliidu tunnustusmärke ning nende kandmise korda;
- selgitab tervisliku eluviisi põhimõtteid;
- teab era-, avaliku ja kolmanda sektori tähendust;
- avaldab oma arvamust ja oskab seda ka kirja panna;
- osaleb ettekande või uurimusega konkursil või muul üritusel;
- teab erakorraliste haigusseisundite tunnuseid ja esmaabivõtteid;
- nimetab viis matkaliiki;
- nimetab vähemalt viis kodumaakonna mälestist ja selgitab nende tähendust;
- nimetab olulisi dokumente Eesti ajaloost ja selgitab nende sisu;

- oskab seostada ajaloosündmusi oma kodukandiga.

Järgukatse läbimiseks peab noorkotkas täitma järgmised tingimused:

- õpetama vähemalt salgasuurusele grupile ühe praktilise oskuse;
- koostama uurimistöö oma rühma ajaloost või mõnel organisatsiooniga seotud teemal;
- viima rühmapealiku juhendamisel läbi vähemalt ühe koonduse;
- osalema ööbimisega laagris või matkal väljaspool kodumalevat;
- olema valdkonnajuht või alljuht maleva matkal või laagris;
- osalema kolme liiki matkal;
- ööbima matkal või laagris telgita või käepärastest vahenditest valmistatud varjualuses;
- läbima kokkuvõttevestluse oma tegevusest organisatsioonis.

Juhend koolitajale/hindajale

Märkused

Lisa 3.

Kehaliste katsete punktitabel

Harjutus 1. Käte kõverdamine toenglamangus

(1) Harjutuse sooritamiseks on aega 1 minut.

(2) Lähteasend:

- 1) toenglamang sirgetel kätel (samuti puhkeasend);
- 2) peopesad paralleelselt, sõrmed ees;
- 3) jalad koos;
- 4) keha õlgadest kuni jalakandadeni moodustab ühe sirge.

(3) Küünarnukke kõverdatakse 90-kraadise nurgani.

Kordused	Vanus/punkte						
	18 a	17 a	16 a	15 a	14 a	13 a	12 a
43	10						
40	9	10					
37	8	9	10				
35	7	8	9	10			
33	6	7	8	9	10		
30	5	6	7	8	9	10	
27	4	5	6	7	8	9	10
25	3	4	5	6	7	8	9
23	2	3	4	5	6	7	8
20	1	2	3	4	5	6	7
17		1	2	3	4	5	6
15			1	2	3	4	5
13				1	2	3	4
10					1	2	3
7						1	2
5							1

Harjutus 2. Istesse tõus selililamangust

(1) Harjutuse sooritamiseks on aega 2 minutit.

(2) Lähteasend:

- 1) harjutuse sooritaja lamab selili, käed kukla taga;
- 2) jalad põlvest kõverdatult koos või kergelt harkis, jalatallad peavad põrandal olema;
- 3) harjutuse sooritaja partner hoiab kätega kinni tema jalalabadest.

(3) Harjutuse sooritaja võib harjutuse sooritamise ajal puhata, istudes käed kukla taga. Puhkehetkedeks aega ei peatata.

Kordused	Vanus/punkte						
	18 a	17 a	16 a	15 a	14 a	13 a	12 a
47	10						
45	9	10					
43	8	9	10				
40	7	8	9	10			
37	6	7	8	9	10		
35	5	6	7	8	9	10	
33	4	5	6	7	8	9	10
30	3	4	5	6	7	8	9
27	2	3	4	5	6	7	8
25	1	2	3	4	5	6	7
23		1	2	3	4	5	6
20			1	2	3	4	5
17					2	3	4
15					1	2	3
13						1	2
10							1

Harjutus 3. 1500 m jooks aja peale

(1) Lähteasend: ühisstart lähtejoonel.

1) Jooksurada võib olla staadionil või oluliste tõusude-langusteta kõvakattega teedel.

(2) Harjutus sooritatakse aja peale.

(3) Harjutuse sooritaja võib harjutuse sooritamise ajal puhata, puhkehetkedeks aega ei peatata.

Aeg	Vanus/Punkte						
	18 a	17 a	16 a	15 a	14 a	13 a	12 a
7:00	10						
7:20	9	10					
7:40	8	9	10				
8:00	7	8	9	10			
8:20	6	7	8	9	10		
8:40	5	6	7	8	9	10	
9:00	4	5	6	7	8	9	10
9:20	3	4	5	6	7	8	9
9:40	2	3	4	5	6	7	8
10:00	1	2	3	4	5	6	7
10:20		1	2	3	4	5	6
10:40			1	2	3	4	5
11:00				1	2	3	4
11:20					1	2	3
11:40						1	2
12:00							1

Kehaliste katsete läbiviimise kord

Testi eesmärgiks on kontrollida noore füüsilist seisundit ning õhutada noort end füüsiliselt arendama ja tulemuste võrdluse põhjal edasi püüdma.

Põhitingimused sooritamisel:

- 1) test sooritatakse spordiriietuses ja spordijalatsites;
- 2) harjutused sooritatakse järjest umbes 1 tunni jooksul vabas õhus või osaliselt siseruumis;
- 3) testi läbimiseks tuleb sooritada positiivselt kõik harjutused;
- 4) iga harjutuse positiivseks tulemuseks on vaja saada vähemalt 1 punkt;
- 5) testi positiivseks sooritamiseks on vaja koguda 3 harjutusega kokku vähemalt 19 punkti;
- 6) testi läbiviija peab olema täiskasvanu, abilised võivad olla 13–17 a vanad;
- 7) enne ja pärast testi tuleb teha soojendus ja sooritada venitusharjutusi;
- 8) sooritusnõuete rikkumisel on läbiviijal õigus tulemus tühistada või kordusi mitte arvestada;
- 9) testi sooritamisel peab testi läbiviija tagama testitavate ohutuse.

Lisa 4.

Noorte KotkasteMaleva liikmeskond seisuga 31.03.2013

Jrk. nr.	Noorte Kotkaste rühmad	Järgud						Noorkotkad, kellel järk sooritamata	KOKKU
		I	II	III	IV	V	VI		
		1	Alutaguse Malev						
2	Harju Malev							0	
3	Jõgeva Malev							0	
4	Järva Malev							0	
5	Lääne Malev							0	
6	Põlva Malev							0	
7	Pärnumaa Malev							0	
8	Rapla Malev							0	
9	Saaremaa Malev							0	
10	Sakala Malev							0	
11	Tallinna Malev							0	
12	Tartu Malev							0	
13	Valgamaa Malev							0	
14	Viru Malev							0	
15	Võrumaa Malev							0	
KOKKU:		0	0	0	0	0	0	0	

Lisa 5.

Noorte Kotkaste liikmeskond arvestus enne 01.04.2013

Jrk. nr.	Noorte Kotkaste malevad	Noorkotkad								Kokku	Täiskasvanud noortejuhid	Toetajaliikmed	KÕIK KOKKU
		Haukad			Noorkotkad				Kotkad				
		Pesapojad	Haukapojad	Noorhaukad	Algajad	Pesakotkad	Kotkapojad	Noorkotkad					
1	Alutaguse Malev									0			0
2	Harju Malev									0			0
3	Jõgeva Malev									0			0
4	Järva Malev									0			0
5	Lääne Malev									0			0
6	Põlva Malev									0			0
7	Pärnumaa Malev									0			0
8	Rapla Malev									0			0
9	Saaremaa Malev									0			0
10	Sakala Malev									0			0
11	Tallinna Malev									0			0
12	Tartu Malev									0			0
13	Valgamaa Malev									0			0
14	Viru Malev									0			0
15	Võrumaa Malev									0			0
KOKKU:		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0